

اَخْلَاقُ رِسَالَةِ سَيِّدِنَا

بالالارغه ياوز خلقدان صاقلانوب ايندگو خلق ايلان
خلقلامق اوچون
آنا آنا نصيحتي منزلنده نصيحتدر

عبد القيوم ملا عبد الناصر اوغلى ننگ اثرندن بالالارغه اخلاق
تعليم اوچون بر طريقت در

ناشرى : قزانده كتابچى اسماعيل شمس الدينف

КАЗАНЬ.

Типо- литографія Императорскаго Университета.

1904.

اخلاق رسالہ سی

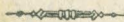
بالا لارغہ یاوز خلقدان صاقلانوب ایندگو خلق ایلان
خلقلانمق اوچون

آنا آنا نصیحتی منزلنده نصیحتدر

عبد القیوم ملا عبد الناصر اوغلی ننگ اثرندن بالا لارغہ اخلاق
تعلیم اوچون بر طریقتدر

ناشری: قزانده کتابچی اسماعیل شمس الدینف.

Дозволено цензурою. С.-Петербургъ, 12 ноября 1903 г.

КАЗАНЬ.

Типо-литографія Императорскаго Университета.
1904.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

اما بسم الله حمد و صلوات صونکنده اوشبو اخلاق رساله سی بالالارغه
 یاوز خلقت ان صاقلانوب ایند گو خلق بلان خلقلانمق اوچون آنا
 نصیحتی منزلنه بر نصیحتدر - معلوم اوله که آدمنی باشقه حیواندان
 آیورا تورغان صفت نطق در یعنی سوز سویلاشودر آننک اوچون
 کامل آدم بولمق اوچون عام اسنامک و بلما کاننی اوگرانمک ایند گو
 خلق بلان یاوز خلق نی بلمک و ایند گو خلق بلان خلقلانوب یاوز خلقت ان
 صاقلانمق لازم - آدم آشار ایچار یوقلار باشقه حیوانلار هم آدم کبک
 آشار ایچار یوقلار موندنک کبک صفتلارده آدم بلان حیوان ایکسی ده
 بردر - ایمنی آدم ننگ باشقه حیوانلاردان آیورماسی شولدر که
 آدم ننگ عقلی بار فکری بله تلی بار سویلاشه بله - اوشبو تل و سویلاشه
 دیکانمز دخی عام بلان و بلما کان نرسه لری بلکان کشیلردن اوگرانوب
 بلمک بلان و کتابدان او قوب فهملامک بلان بولور - اما آدم بومف کور
 صفت بلان باشقه حیوانلاردان آییرولغاچده هنوز کامل آدم بولماید
 کمال آدمی لک دخی ایند گو خلقی بولمق و یاوز خلقت ان صاقلانمق
 بلان حاصل بولور - اوشبو جهندن بالالار آقنی قارانی آیوروب بله
 باشلان و قتلارنده بخشی و یامان نرسه لری دخی آنکلا تماغه اجتهاد
 و غیرت ایتمک بیک لازم نرسه در چونکه بالالار یاش آغاج کبک در
 یاش آغاج هر نی قدر کا کری بولسه ده توز ایتمک آساندر شوننک
 کبک آدم دخی کچکنه و یاش وقتک تر بیه نی قبول ایتمه کی آسان بولور
 لکن اوسوب یتکاج خصوصا حرام و مکروه نرسه لردن لذت آلوب
 یاوز یامان خلقلارغه عادتلانکندن صونک آنی شو بیه یامان خلقلاردان
 آیوروب ایند گو یولغه کوندرمک غایت مشکل اش در - ای عزیز بالا
 اکاه بول سنکابر آن نصیحتم بار اول سنکا بلمک لازم که بو دنیانی یوقدان

بار اینکوچی و بزارکا رزق بیرکوچی اول الله تعالی بولغان اوچون
 کیچه کوندز آننک ذات پانکه عبادت ایتنک و نعمت لارینه شکر ایتنک
 و آنندان قورقوب یاوز خلقلاردان و یامان فعل لردن طمولوق و دایما
 ایندگولک قیلوق دینمزکا و عقلمزفه بناء اوستمزکا فرض در *

❁ علم لك و نادانلق ❁

ای عزیز بالا اگاه بول آدم کا اینک اول بیکرک کیراک و بیکرک
 لازم نرسه علمد و علم دیگانمز بلما کان نرسه نی اوگر انوب و صوراشوب
 بلمکدر و نادانلق دیگانمز بلما کلکی لازم بولغان نرسه نی بلما س سز لکدر
 بو نادانلق کشی نی اعتباردان چغار انورغان نرسه در و هیوان درجه سینه
 کرته تورغان صفتدر قاید بارسه ده نادان کشی ننگ قدری یوقدر -
 ایمنی علم اوگر انما گه نیتنکنی بخشنی در ستلاب او قوماغه یازماغه و هنر
 و معرفت حاصل ایتما گه اجتهاد قیل چونکه علم و معرفت ایاسی هر یرده
 حرمتلی بولوب خلق آراسنک قدری ضرور بولور نادانلق هر قاچان
 سنی او کوندر رهای عمرم اوئی سبق او قومادم نادان قالدیم دیر و رسن
 حتی تیکشروب صوراشوب قاراسانک شولای دیب او کفوچیلر بیگ
 کوبدر او کونسه لرده نی فایده نادانلق شونف این بر صفت در - الهی
 نیت قیلیم علم اوگر انمک کا بلما کانمنی بلمک اوچون و بلما کانرکا
 اوگر انمک اوچون و شریعت نی ترگزیمک اوچون و دین اسلامنی باقی
 قیلوق اوچون دیب نیت ایتوب علم اوگر انما گه اجتهاد قیلا کور *
 امانادانلق صفتی بیگ نامچار صفتدر نادان قالا کورمه سبق او قوغانک
 بلما کان و آنکلاماغان سوزنکنی خلفه نکین صور او قوب قنه بلمی کشی
 صوراشوب کوبراک علم حاصل بولا * نی او قسانکنک سبق آلقان وقتک
 بلمی کیتارکا برده یاراماس - بلما کان سوزنکنی خلفه نکین یا باشقه
 کشی دن صورارغه برده او یالما * سبحان ربی العظیم ننگ معناسین
 صور سبحان اللهم ننگ معناسین صور سبحان الله لمن حمده ننگ معناسین

صورا الله اكبر معناسن صورار بنالك الحمد ننگ معناسن صوراخلفه ننگنى
 بورچوب بتور بوتوغر وده خلفه سنگا بردور نچوماس * ايمى هر قاچان
 مسئله صوراسانگ آشوغوب صوراما اوزنگا عبادت كا ومعامله كا تيوشلى
 مسئله نى صوراورون سز آشوغوب صوراسانگ وتيوش سز مسئله نى
 صوراسانگ اويانقه قالورسن نادانلغنگ بلنور * ننا كه بر كشى بر مجاسه
 بر عالم ياننه كيكا چاه يه حضرت احتياط ظهر حقنك نى ايتنه سن ديدى بو
 سوز اول عالم كا امتحان اوچون صور اغان شيكللى كورنوب قاطى طويولى
 آنكار جواب بيروب نچوك بو مسئله سنگا بو كورن گنه كيراك بولدى
 ديدى سن بو كورن مسلمان بولدى ننگ منى ديكان نى مشعر در *

﴿ رعایت و آنا و آنا حقى ﴾

كشى آناسينه آناسينه واوستا دينه حرمت ايتمك وعزتلامك وآلارنى
 اولوغلامق وهر اوزن رعایت ايتمك بيك لازم اشدر وآلارنى حقارت
 قيهامق وخورلامق گناه اشدر آنانكا آنانكا حرمت ايتماسانك وخلفه لر ننگنى
 رعایه قيلماسانك عمرده ايند گولك كورماس سن آنانكا آنانكا قارشى ايتمه
 نلنگ بلان وفعلنگ بلان آلارنى رنجتمه هر توغر وده آلا رغه مطيع بول
 سوز لر بن طنكلا - وآلا رغه آقا بوب قاراما نچقروب ايتمه آنانكا
 آنانكا خطاب قيلماسانك آنى سز آنى سز ديگون آنى سن آنى سن ديب ايتمه
 بو ادب سزلك بولور آنانك آنانك قاشنده وخلفه ننگ قاشنده ادب بلان
 تورورغه تيوش وهر خصوصه آلا رغه رعایه قيلمق كيراك آنا آناننگ
 واوستا دلار ننگ حقى بيك ضرر در آنا آنانى رنجتكان كشى او جما حقه
 كرماس هر زمان يامان خلقا لر دان وياوز فعل لر دن بيك صاقلان اكر
 خدمت بيورسالار بيك ديب جان وكونكلنك كنن راضى بولوب خدمت
 ايت ننا كه بورونغى لار ايتكانلر

آنا برلان آنانكا خدمت ايتكل كوب كوب

ايرته توروب هر كونده آياقلار بن اوب اوب

هر فی ایتسه آلارننك سوزین کورکل یوب یوب
صبر قیلغل آلا رغه قیناسالار دوب دوب

❁ کذب ❁

یعنی یالغان سویلاشمك و آلد املق بودخی بیك یامان خلقتدر و مرام
اشدر یالغانچی الله تعالی ننگ دشمانیدر موندان بیك صاقلانمق تیوشدر
باشنك کیتسه ده یالغان سویلاشمه توغر یلف آرقاشنك باش کیته تورغان
اشردن ده قوتولورسن یالغانچیلق صفتی اولوغلار قاشنك و ایند کولر
یاننك ضرور عیب اشدر یالغان سویلاشركا عادتلانگان کشی کوب وقتنك
یالغانچیلق ظاهر بولوب اویاتقه قالا در و ایند گو آدملر قاشنك اصلاقتدری
بولمایدر آننك چن سوزینه ده اشانمایلار یالغان سویلاشما کا و کشی فی
آلد اماغه تلنکنی او گراتمه توغری سوزلی بول بر مرتبه یالغانچیلق
بلان آطنك چقسه منك مرتبه درست سوز ایتسانك ده اشانماسلار *

❁ نیممه و نماچیلق ❁

یعنی سوز یورتنك دیکان نرسه در بوهم یالغانچیلق شیکلی بلمکمز یاده
قباحت صفتدر و شر بعتمزده غایت مذموم و گناه اش در - سوز یورتو
دیکانمز مثلاً بر کشی ایکنجی بر کشی حقنك یامان سوز سویلاسه یا که
یامان اش قیلسه تیز وک آبی اول کشی کا باروب سوز بلان یا که خط
بلان ابرشدر و ب فلان کشی سننك حقنك شولای ایتدی بولای ایتدی
یا که شولای قیلدی بولای قیلدی دیب سویلامکدر کبرک فی جهتدن
بولسون یعنی اول کشی دن بر فایک امید ایتوب یا که اول کشی کا یا قیلقنی
اراده قیلوب سویلاسرن مونی نماچیلق دیرلر بیك یاوز خلقتدر موند این
اشدن تننك جاننك بلان صاقلان بو صفت آلا رغه آوستا کورمه بو
صفت بلان اسمنك چقماسون *

❁ نفاق و منافلق ❁

یعنی ابکی یوزلیك دیرلر بوهم باور حلقلارننك برسر در منافق فی

دیرلر ایکی دوست کشی آراسینه کروپ یا که ایکی دوشمان کشی
 آراسینه کروپ هر برسینه بر تورلو سوز سویلاب دوستلقلارین
 کینارگوچی یا که دوشمانقلارین آرتدرغوچی بر صفتدر اوزنک
 موند این خلق بلان خلقلانو توکل حتی موند این خلقلی آدملر یانینه ده
 بارما آلازنک کسافتی سنکاده تیارش یهتمزده بو بیک قباحت صفتدر
 الله تعالی سوماکان اش در بو صفتلارغه وموند این حرام اشراکا
 عادتلانمه منافق دیب اسمنک چقسه بر مجاسده ده قبول ایتماسلر *

﴿ حسد و کوچیلک ﴾

حسد یعنی کوچیلک دیرلر بر اوده بولغان مرتبه ودرجه فی کوروب
 یا که بخشش نفیس کیوم یا که آط یا که یورط یا که بولارغه اوخشاشلی
 باشقه بر اوزی ننگ نفسنه موافق بخشش نرسه لر فی کوروب کونلاشمک
 واول کشیدن بو نعمتلر کیتسه ایدی دیب تلامکدر بو دخی اخلاق
 ذمیمه ننگ یعنی یاوز خلقلارننگ اووغسی در و مذموم صفتدر و کوچی
 کشی ننگ اوزینه بیک ضررلی بولغان بر آوردر موند این کوچیلک
 سرخاوی بر اوزنک باشنیه کرسه نیگی کشی اولمی توروب یا که اول
 نعمتلر آندان کیتمای توروب کوچیلک آرونندن آینوماس
 بو خلقلر ان بیک صاقلان هیچ کم کا هیچ نرسه حقنک کوچیلک قیلمه چونکه
 سن آننک نرسه سینه کوچیلک قیلسانک ده اول نرسه سنکا کیلمی
 بولای کوچی لک ایتموننگ بر فایده اسی یوقدر مکر کشی ده آند این
 بخشش نرسه لر کوروب کوچیلک قیلما اینچه هر کشی شوندا ای نرسه فی
 الله تعالی منکاده بیرسه ایدی دیب سبینه کرشمک کیراک - کیتچی
 بولام سن یا که هنرچی بولام سن کورشنک بخشش صانو ایتکان کوروب
 یا که هنر قیلعانن کوروب اول فایده ایته من فایده ایته آلیم دیب
 کوچیلکنی کونکنکا کیتورمه اول من دن آرتق فایده ایتماسون
 دیب آننک ضررینه قصد قیلمه کوچی بولسانک بولماسانک الله تعالی
 اولجاب بیرکاندن آرتوقنی آلا آلماس سن *

❁ يالقاوق ❁

بو يالقاوق هم بالالار حقنك هنر سز و نادان قالماقنه سبب بولا تورغان
 بر صفتدر مثلا بالالار حقنك موند اين صفت مکتب کا بار ماسقه و او قوماسقه
 و ياز ماسقه بر خيله تابوب سبق وقتنك بوش قالماقندر و فايد اسز نر سه لر
 بلان شغل لنوب وقت نى بوش اوزدر مقدر - بعض وقتنه سبق اوقى
 تورغان بالاننك يالقاو بولماقنه آناسى آناسى ده سببچى بولا در يه بو کون
 مکتب کا بار ماسانکده يارار قوناق بار يه بو کون بار ماسانکده يارار فلان
 ير کا بار اسى بار فلان اش بار يه بو کون بار ماسانکده يارار بو کون تاش
 آباق غه بار اسى بار ديگان شيكللى بهانه لر خصوص يالقاو بالالار نى سبق
 او قودان بوش قالدر ا تورغان سبب لر در يالقاو بالا موننك کيك
 سببلر نى کوتوب کنه تور سه کير اڪ سبق بالاسين تيوش سز اور ونده
 اير کا لامک هم يالقاو بولماقنه سببدر ايمدى اى عز يز م بارک بالا سبق
 او قوغان وقتنکده يوق بار اش لر بلان شغل لنوب قيمتلى وقتنکنى بوشقه
 اوزدر سانک بر وقت نى هاى او قور وقتنه بوش اوزدر دم بر هنر
 او گر انما دم بر نر سه ده بلمى قالدم ديب بيگ او کنور سن سن عقللى بالا
 آنى بلور لکنک بار عام و هنر او گران سبق او قو ياز و ياز صهر نکنى بوش
 اوزدر ما بيت بولسون جر بولسون حکايت بولسون او قو او قور غه تلنک
 کونسون هر نى بولسه او قو عقلنک طولوب يتکاچ اوزنکا کير اکل عبادتنکا
 و معامله نك که نيه تورغان کتاب لار نى او قوماغه آصات بولور *

❁ حيله کارلق ❁

بو صفت هم بالار حقنك يالقاوق ماده سندن در يعنى آنا آناسين
 و خلفه سين و باشقه آدم لر نى تور لو يالغان سوز لر بلان آلد اب سبق
 او قودان ياز و ياز و دان قوتولوب اوزى ننگ کونکلنه کيلکانن اشلامک
 او چون بر حيله ازلامکدر مثلا آنا آناسينه قايتوب خلفه ايو ده يوق يا که
 آشفه کيمدى يا که خلفه ننگ قوناقى بار يا که کا عزم يوق قارام يوق يا که
 مدر سه مالا يلارى من دن کوله لر مسقل ايتله لر ديب يغلاب سبق او قودان

قوتولمق اوچون بالقاولقدان بر قسم در آنا آناسی و خلفه سی موند این اشلرنی تیکشرمک کیراک بالالار حقننه بومدموم صفتدر موند این بالالارننگ دیسته سی برتین در یعنی اصلا قدری یوقدر - ایمدی ای عزیزم بوسوزلرنی ایشندننگ عقلمنگ بولسه آنکلارسن آلاهی حیلله کار بوله *

﴿ شایانلق ﴾

بوهم بالالار حقننه غایت اشکی اشدرویاراماسی صفتدر اوزینه گننه توکل موننگ باشقه سبق بالالارینه ده ضرری باردر مثلامالایلارنی کولدرایم دیب تورلوتورلوقیافت لرکا کر مک وحقه بازلق کبک نرسه لر قیلیمق وتلنه کیلکان یوق سوزلرنی سویلاب بالالارنی کولدرمک کبک صفتلاردر - ایمدی ای عزیزم بالاموند این فعل لر بلان شایان مالای دیب اسمنگ چقسه بر اویاننگ ده قدرنگ بولماس باشقه سبق بالالاری ده اویناب کولدروب بز ننگ سبموزنی اوقومنی دیب آنانکا آنانکا شکایت قیلسه لار خلفه نکا ایتسه لر آنانک آنانک قینار خلفه نک قینار نیچوک چدارسن مکتب کا بارغاج اوزنکنی سبق بالالاری ده یار اتماس اورامده اوچراسه لارده انا الیک شایان مالای دیب اوزنکاتورتوب کورسانورلر اویانلی بولورسن موند این اشلر سبق بالاسینه کیلوشماس بیگ صافلانا کور *

﴿ بدزبانلق ﴾

یعنی اشکی و قباحت سوزلرنی سویلاوچیلک - بالالار حقننه بوهم غایت صافلاناچق صفتدر اوزی ننگ ایبد اشلری بولغوچی سبق بالالارینه وغیر آدم لرکا قباحت سوز ایتمک سوکمک سین کاف مر فلر یین تلنه کوب یور و تمک غایت گناه اش بولمق جهنندن بر اوکاده قباحت سوز ایتوچان بولمه موند این قباحت فعل لر بلان ایبد اشلرنکنی رنجتمه دخی مکتب کا بارغانم قایتقاند ه کتاب قرآننکنی قویوب باشقه بالالار بلان سوکوشوب توبه لاشوب اویناب یورمه خصوصا مکتب ده سبق اوقغان وقت ده موند این نرسه لر بیگ عیب اشدر *

❁ اوغریلق ❁

بردخی دینمزده و شریعتمزده اینک اولوغ یاوز خلقلارداندر وهم
 اوغریلق بیك اولوغ گناه و حرام اش در - بو اوغریلق غه صالونغان
 کشی و اوغریلاب توتولوب اوغریلغی ظاهر بولغان کشی شریعت ده ده
 اولوغ جزاغه مستحق بولادر تورمه کا یا بالار سبر یبارالر موند این
 فعل لر کا کونکلنکنی صالما مکتب ده او قوغانده کمننک قلمین کمننک
 کا عزیزین صورامیچه آلمان هم کشی ننگ نرسه سین اویناب قنه ده آلمان
 و اویناب یاشروب ده قویما اوزنکین همه سبق بالالاری بیزار
 برس ده دوست کورماس لر بو مالای اوغری دیب قارق اسمنک چقسه
 خلق آراسنک خور بولورسن اگر بو صفت قه اویرانسازک اول قلم
 اوغریلارسن آندان صونک کشی ننگ یا ولغین اوغریلارسن بارانورغاج آط
 اوغریلارسن آخرنک توتولوب سبر کینارسن بو بیك یامان اش در صاقلانا
 کور کشی ننگ توزان قدر نرسه سینده خیانت قیلمه *

❁ افشاء سر ❁

یعنی آوزده سوز تورماغانلک - بر یاشرون نرسه نی کورکان وقت
 و یاشرون اشنی ایشتکان وقت آنی صاقلامایچه هر کشی گه سویلاب
 یورمک بلدرماک یامان و یاراماس صفتدر خصوصابو نرسه نی با که بو
 سوزنی کشی کا ایتمه و سویلامه دیسه لر آنی یاشرما ییچه سویلاب یورمک
 غایت یامان اش بولغانینه کوره موندان بیك صاقلانمق کیراک اکرده
 موند این فعلنک بارین بلسه لر یاننکده بر اوده سر سوزنی سویلاشماس
 بولور سویلاشوب تورغان و قتلارنده بارسانک فلان کیلدی دیب
 سوزلارین توقماتورلار هیچ کم قاشنده اعتبارنک و قدرنک قالماس آننک
 آوزنده سوز نورمی دیب بر مجلس گاده کرتماسلر *

❁ حقارت و خورلاو ❁

بو دخی هر کم حقنه یامان و یارماس فعلدر - اولوغ و کچی نی قارامایچه
 کشی نی حقارت قیلیمق و خورلامق آدمی لک جهتنن و ادب و مروّت

جهتندن هیچ بر وقت ده بر کشی حقننده لایق اش توکلدر اوزنکدن
 کچکنده بولاسده فقیر بولاسده وتلاچی بولاسده هیچ کمئی حقارت قیلما
 و هیچ کمین مسخره قیلما و مستقل سوزلر سویلاشمه و حقارتئی بلمره تورغان
 لفظلار بلان و قباحت سوزلر بلان بر او کا ده خطاب قیلما و اعضا سنک عیبی
 بولغان آدملر کا طاز آقصاق چولاق دیگان کبک سوزلر فی ایتوب قچرما
 بو بیک یامان فعلدر بولای بولاسانک اوزنکنی هیچ کم یار اتماس هر کم کا
 بای غه فقیر کا اولوغه کچی کا تواضعقلی و تو باغچیلکلی بول تملی طاطلی
 سوزلی بول ادبلی بول *

انتقام

یعنی اوچ آلمق و نفسانیت کا بولوشوق - بوصفت دفی هر کم حقنک یاوز
 خلقلار جمله سنک نبر - یعنی بر کشی سننک حقنک جاننکا نیارلک بر سوز
 ایتسه یا که بر بر اش قیلسه آئی او نو تمایچه کونکنکنک صاقلاب او نکغای
 کیلکنک آند ان اوچ آلمق یا که بو خصوصه آنتک بر ده گناه سی بولاسده
 اوچ ایتوب آنتک حقنک بر یامان اش قیلوق آدمی لک کا اصلا یاری
 تورغان اش توکلدر یاوزانی ایتکانکا ممکن قدر ایند گولک ایتار کا طرش -
 کشی کا اوچ ایتک و کشی دن اوچ آلمق ایرلک و مسلمانلق اش توکلدر -
 یاوز خلقلار دان بیک صاقلان یامان و قویطی کشی دیب اسمنک چقما سون *

صداقت و توغر یلق

یعنی توغر یاتی چن مسلمانلق علامتی در فعلنک و سوزنده توغری بولوق
 غایت کور کام و ایند گو خلقدر کشی ننگ ذاتنده سوزنک و فعلنک توغری یلق
 بولاسه اول کشی هر تور لو خلق قاشنک قدر لی بولادر موند این کشی ننگ
 بهاسی یوق اگر مثقالاب صاتولاسه ده مثقالینه بر آلتون تنکه بیر ورلر *
 ایمدی ای عزیزم بومدح صفت فی ایشتمنک موند این صفت اوزنکا
 حاصل ایته کور توغری یلق دیگان سوزنک لفظنک غنه ده نیند این خاصیت
 بار ایکی مقابل صفت قه قارش تورادر یا لغاچی توکل کشی فی ده توغری
 دیرلر اوغری توکل کشی فی ده توغری دیرلر *

وفادارلق

يعنى قىلغان وعلاگه وفا قىيامقى وعده ده تورىق صفتى - بو دخى كشى ده
 كامل آدمى لك ومسالمانلىق علامتى دروغايت ايندگو صفتىدرو علاسنىك
 تورماغان وفاسز كشى نى هيچ كم دوست تونماسلى اوچون (اكر ايرهن
 ديكان ننىك وعلاسى توز * اكر توز بولماسه آند بن اميد اوز) ديكانار -
 وفالى ومروتنلى بولورغه قاراهر كم قاشنىده دوست كورنورسن قولنىك ان
 كىلكان قدر دوستلارنكا وقرند اشلرنكا ايندگولك قىل وفامروتن اياسى
 بولغان كشى هر تورلو خلق قاشنىده مقبول ومعتبر كشىدروهر قايسى
 ماقتاولى بولادر موند اين ماقتاولى صفتلار بلان صفتلانماسانك سن
 آدم ده توكل اكر آدم بولاسانك قارا بلان آقنى يىغشى ياماننى آيروب
 بلوركا تيوش شولارنى آيرو راق قدر كنه سن ده عقل بار - اوسكان صايون
 بيشك كا كرماس سن *

قناعت

قناعت ديكان نرسه دخى كشى كارا حمت واهتبار كيتوره تورغان بر ايندگو
 صفت در - يعنى آشامق ايچمك كيمك صالماقك دخى مونكار اوخشاشلى
 نرسه لرده الله تعالى بىركان قدر بسنه راضى بولوب شكر ايتمكدر -
 قناعت اياسى بولغان آدم دنيا ده كوب زخمت چىكمايچمه ومال كو بايتمك
 دردينه نوشمايچمه عز يز عمر ين راهتلك بلان طانچلق بلان كىچرور -
 قناعت سز بولغان كشى نى آچ كوزلى دىرار آچ كوزلى بولمق هم
 مسلمانلىق قه لايىق اش توكلدر - آرزقه قناعت قىل قناعت سز بولوب
 الله تعالى اولجاب بىركاندىن آرتوقنى آلا آلماس سن قناعت اولوغ
 بايلقدر اما همت ومروتن اياسى بولوب ايندگو اشارده وايندگو نيت
 بلان اوزنىك اوچون وهم يا قىلارنكا وباشقه آدم لركا فايده اسى عام بولسون
 اوچون عام لك استاب هنر و صنعت اوگرانوب وصانو آلو قىلارب حلال
 مال كسب ايتمك يىغشى اشدر لکن فقط خرصاق وصاراناق بلان مال

آرتدرمق نیتنده بولمق یامان صفت در هر یص کشی فی دنیا مالی ده
تو یبرماس *

﴿ ایدگوارکا یاقنلق ﴾

یعنی دایم ایدگو آدم لر بلان قاتوشوب یامان ویاوز آدم لردن یراق
بولمق ویاوز خلفلاردان صاقلانمق یخشی و ایدگو صفتدر چونکه کشی
هر زمان یخشی کشی لر بلان و ایدگو و عالم آدم لر بلان قاتوشوب کیچه
کوندز آلا ر مجلسند بواسه آلا ر ننگ فعلی و خلقی بلان خلقلانا و آلا ر ننگ
طبیعتین او طوب آلا در یعنی بر اوننگ مجاسی ننگ بر او کا اثری بار
و بر اوننگ طبیعتین ایکچی بر او او طوب آلا در موندان لازم بولوب
کیلدی که یامانلار ویاوزلار مجلسند بولدننگ آلا ر شیکلی بواسی حالنگ
یوق - یامانلارغه قاتوشودان ویامانلار مجلسند بولودان بیگ صاقلان
بار ابارا آلا ر ننگ مجاسی اثر ایتوب اوزنگ ده یامانغه آورلوب کیتار سن
ویامان بولغه کروپ کیتوب آرزونلار جمله سندن بولور سن *

﴿ عجل و آشغو ﴾

یعنی آشوقمق واش ننگ آخربین نیکشرماینچه اش قیلماق دخی
مساماناق قه کیلوشمی تورغان صفت در آشوقمق شیطان فعلی در
هر بر اشک تانی ووقار کبراک یعنی آقرونلق و آشوقماسلق کیراک
سوز سویلاساننگ آشوغوب سویلامه اش قیلساننگ آشوغوب قیلما
کشی دن بر نرسه صوراساننگ یا که مسئله صوراساننگ آشوقمه اول
صوراسی نرسه نکنی و صوراسی سوزنکنی کونکنکا برکت کیلوشورمو
کیلوشماسمو اوبلا و مسئله صوراخانده اوزنکا کیرا کلی راک مسئله فی
صورا بر عالمی کورکاچده توقنا بر مسئله صورایم دیب آشوغوب
صوراما سوزنی ایتکاج کیری قایتاروب آلوب بولمایدر اوزنسر
صوراوننگ معناسی یوق صونکنندان اویاتقه فالورسن - اوقوب قنه
عالم بولمی کشی مجلس کورا کورا عبرتلا ایشوته ایشوته عالم بولادر
بر مسئله ایشتوب آنکلامی فالساننگ قایتاروب صورامق عیب اش

توكلبر كشي ننگ سوزين وسؤالن ايشتور ايشتماس آنكلار آنكلاماس
جواب بيروركاده آشوقمه *

❁ عناد وقارشواق ❁

يعنى آتازك آنانكننگ نصيحتن وسوزارين وخلفه لرنكننگ نصيحتن
طنكلاماييجه واينگو آدملرننگ نصيحتن قبول ايتماييجه قاروشوب
تورمق وآلارغه سوزقاينارمق بيك يامان خلفه ره مان اوزنگ تلاكاني گنه
قبلمق آدمي لك صفتندان طشدر - آتازك آنانگ اينگو بولسه
آلار اول ديسه اول اينگو آنا يامانلق قه بيورماس نيند اين ياوز
آنا آتاده اوغزلا زناقيل ديماس العياذ بالله اكر آنا آنانگ بو صفتند
بولسه خلفه ننگ نصيحتن توت هيچ قاچان خلفه يامانلق قه بو بيورماس
شوننگ اوچون خلفه حقى آنا آنا حقندن اولوغراق ديمشدر *

❁ نظافت وپاكلك ❁

يعنى پاكلك ديممزده وشريعتمزده وعقلمز قاشنده اعتبار قياماغه لازم
بولغان بر صفتدر هر تورلو نجاستدن پاكل بولمق بيك لازم نرسه در پاكلك
ممدوح نرسه در وطبيعت ننگ خوشلغنه سبب در موننگ ضدى شاخشيلقدر
يعنى تننگنى وكيومنگنى قباعت وشاخشى بيورتكدر - كشي ننگ
كيومى ايسكى بولمق عيب توكل اما شاخشى وباجراق بولمق اولوغزلا
قاشنگ بيك عيب در اوستى باشى آوزى بورنى وقول لارى پاكل بولغان
بالالارى هر كم كورسه آند ان خوشلانور و آتازك طبيعتنه ملايم طوبولور
اكر اوستى باشى تيكره ياغى شاخشى ونجس بولسه وطبيعت كامكروه
اشكى ايسلر بولسه آند اين بالالاردان نجشى كشيلىر جيرانه در يانلارينه
ياقن ده كيتورماسلر - برمالاي ننگ ساچن جيتو بولسه طرناغى جيتو
بولسه بورنوند ان مانكفاسى چقوب تورسه كيومى شاخشى بولسه اوزنگ ده
يارا تاس سن - كشي ده بويار اماغان اشكى صفتنى كوزسنگ آند ان
عيرنلنوب اوزنگ ده صافلان سندن ده شولاي كولار لر اوستننگنى

باشکنی پاک ایتماک لازم بولغان شیکلی یوقاریه من کور یاوز خلقلاردن کونکلکنی هم پاکلامک بیگ لازم اش در - الله تعالی سننک کونکلنکا قارای اوستنکا باشنکا قارامای الله تعالی قاری تورغان یرنی بیکراک پاکلامک تپوش الله تعالی کا محبتلی کورنور اوچون ایچکنکی پاکله دنیا اهلنه محبتلی کورنور اوچون طشنکنی پاکله کچی باشنکا انوق دایم طهارت بلان یورورکا عادتلان دایم طهارت بلان یورکان کشی ننک رزنی کینک بولور دیکان کتاب ده *

﴿ سخاوت و جوماردلق ﴾

جوماردلق ایندوخو خلقلارننک اینک اعلاسی در - یعنی اوزنکده و ملککنکده بولغان نرسه لردن تپوشلی و شریعت قوشغان وجه اوزه منت قیلماینچه کونکلنک خوشلغی بلان و کوچلانماینچه کامل اختیارنک بلان غیرکا بیرمکنی جوماردلق دیرلر - براو کا آراق ایچارکا آچه بیرسنک بو شریعت قوشقان وجه اوزه بولمادی البته جوماردلق دیماسلر یاورلاق قه یاردم بیرکان اوچون اوزنک گناهللی بولورسن براو کا گناه قیلورغه سببچی بولغان کشی دخی گناهلیمز - الله تعالی بیرکان هر تورلو نعمتار دن مروتنک قدری باشقه قرند ایشارنکا دوست ایشارنکا اسراف قیلماینچه بیروب انعام واکرام ایتمک مسلمانلق شرطلارند اندر مثلاباری بلان آچه و بولاک بیرمک و یاقن دوستلارنکنی محبت یوزندن ضیافت ایتمک و هر کمینی درجه سنه کوره حرمت ایتمک دوستلق و مسلمانلق شرطلارند اندر هر آدم قاشنک مقبول و مدوح اشدر و ایف کوردعاغه سبب بولغو چیدر *

﴿ بجل و صارانلق ﴾

صارانلق دیرلر قولنکده و ملککنکده بولغان ما خضر نرسه دن براو صورغاننک اوزنکننک مروتنکا قاراب و آننک ضرورتنه قاراب بیرماسزلک صفتی در و بو صارانلق اخلاق ذمیمه دندر - و مسلمانلقده یارامای تورغان صفتدرا کر قاطی و خسیس و صاران بولسانک هیچ بر دوستنک ده

بولاس دعاچنك ده بولاس - جو مار دلق مالنى كيمو تماس مار انلق رزقى
آرتدر ماس *

❁ ياردم و شفقت ❁

دخى ايند گو خلاقلارد اندر يعنى باشقه لارغه ياردم و شفقت ايتمك و قز خانوب
مرحمت ايتمك مسلمانلارنىڭ اولوغ شرطلارند اندر و ممدوع صفت در -
براوننك بر كوچى يتماي تورغان و اوز يىنىڭ قولند ان كيلماي تورغان
بر مصالحتى بولسه و سندن ياردم استاسه اورننه كوره قدر تنكدن كيلكان
قدر آننك دىننه قارماسدن كىراك مسلمان بولسون كىراك قايسى خلقدان
بولسون ياردم و شفقت ايت - كىراك قول بلان و كوچ بلان كىراك آنچه
بلان و كىراك تلىنك بلان بولسون ياردم و شفقت ايتمك دىنمزه
و شيعتمزه غايت ايند گو اشدر بوروشچه بر او كا ياردم ايتسانك
بر كون سننك دخى حاجتنك توشكان وقت سنكاده ياردم ايتوچيلر بولور
صارانلق قىلوب موند اين خصوصه مروت قىلوب ياردم ايتماسانك
بر طارلق كوننكده سنكاده ياردم و اعانت ايتوچى تابولماس مكتب
بالالارند ان بر او بر ياردم استاسه قولمك ان كيلكان قدر ياردم ايت
بو فقير من باي بالاسى ديمه زمانه هالى بيك تيز اوزكار و چان در دورت
بش بلى ايچنكده بايلار فقير بولا فقيرلر بايوب كىته در حاضرده ياردملرى
تيماسه ده بلكه آخر كوننكده شول بالالارغه احتياچنك توشار براوننك
و يىغشىلانى تيمسه اولگو نچه آنى اونو تورغه كىراك ماس چن مسلمانلق
اشى شولدر - اولوغ ديمه كچى ديمه هر كم كا خذ منچان بول برسى ده
قولنكا يابوشوب قالماس رحمت قولنك آياغنك صرلاوسز بولسون
ديسه لرده قبول بولسه شول سنكا يتار *

❁ الفت و حسن معاشره ❁

يعنى كشى بر برى بلان كور شوب مصالحت قىلو شقاند و معامله
قىلو شقاند كولاچ يوزلو و طاطلى سوزلو بولوب اوتور شوق ايند گو
خلاقلارننك برسى در كونكل رنجته تورغان سوزلرنى و آدم ننگ جاننه

تبارك سوزارنى ايتودن بىك صاقلان هيچ برونقنه كشيمنك خاطر ن بقمه
 تانك بلان و فعلنك بلان يعنى تيموش سوز سوز ايتوب و تيموش سز اش
 قيلوب براونك ده خاطر ن قالدرما براوشولاي اوز خاطر نكنى قالد رسه
 عمرده اونو تماس سن - كشى ياننه آچولانوب تورغان شيكللى تورمق
 وسوز سويلاشكانه كشيمنك باشنه صوقغان شيكللى قاطى قاطى سويلاشمك
 مسلمانلق غه خلاقدن موند اين اشلر اوزين كشيمن اعلانوتودان
 و تكبر لكدن كيله در *

ادب معاشره

ماالفت نمنك و دوست ايش بلان مجلسد اش بواوب سويلاشوب اوتورمق نمنك
 ادبى اوشبو دركه كشى سويلاشكان وقتنه طنكلاب توروب سبكلر بر
 سوز ايتوركانوب يتسه آشوقمايىچمه جواب پير سوز نكنى هر كم آنكلاراق
 ايتوب آيروب آيروب ايت سوز نكنى برى آرتند ان بريسن آشوغوب
 آشوغوب ايتمه سوز نكنى طنكلاب تورغان آدماركا آور كيلورلك
 اوزون اوزون عبارت بلان سويلامه ايتاسى سوز نكنى اول باشنكده
 ترتيب قيلوب قسقه لى بلان مرادنكنى آنكلانورغه طرش مناسبت سز
 وكشى نى كولدريه تورغان سوزلر سويلامك ادب سز لكدن در سوز نكنى
 ايشنكان آدم بو آحمق بالا ايكان ديما سون ودخى مجلسده كشى
 سويلاشكانده طنكلاب تور آلا سوز ايتوب بتورماس بورون سوز
 باشلامه بولاي بولسانك بر او ده سوزنكا اعتبار قيلوچى بولماس *

ادب و حرمت

بوصفتلار دخى اولوغ غه كچى كا و بارچه آدملر كا بىك لازم بولغان
 صفتلاردر وبالا وقتنك انوق عادتلا نه كيلوركا تيموشلى صفت لاردر
 يعنى اوزنكدن اولوغ كشيملر كا هر زمان قدر و حرمت ايت بر اولوغ
 و عالم آدم ياننه پارسانك ادب بلان كر ادب بلان تور او طرديسه
 ادب نمنك شرطلارين رعايه قيلوب اوتور سويلاشسانك ادب بلان
 سويلاش قولنك بلان بورنك بلان آوزنك بلان اوينا ما قاشنوب طر نانوب

تورمه نمازده تورغان شیکلی تیک تور قولنک بلان و بارماغنک بلان
اشارت قیلوب سو بلامه موند این فعل لر اولوغلار قاشنده کیلوشماس
هر خصوصه تمام ادب بلان بول توروشکنکی او طرشکنکی کورگان
آدملر باغچی بو بالا اولوغلار کبک دیب مدح و تحسین قیلسونلار *

﴿ عفت و پرهیزلک ﴾

بر دخی ایند گو خلقلاردان بولوب هر کم کا خصوصاً بر بیکت کا و اوسوب
کیله تورغان بالالارغه بیک لازم بولغان نرسه در یعنی کشی اوزی ننگ
ناموسین صاقلاب و نفسین طیوب تورلو تورلو گناهغه توشودن صاقلانمقدر
و خلف آراسنک رسوا بولان تورغان حرام اشلردن و یاوز فعل لردن صاقلانمقدر
مونی عفت و پرهیزلک دیرلر خصوصاً اوسوب بوی غه ینکاج عالم و ملا
بولسانک یا که اولوغ های بولسانک یا که مرتبه ایاسی بولسانک سنکا بو صفت
بیکرک کیراک چونکه اولوغ و مرتبه ایاسی آدم ده عفت بولماسه یعنی
اول آدم اوزین اوزی حرام نرسه لردن و تورلو گناهلارغه توشودن
صاقلی بلاماسه هیچ بر آدم قاشنده آننک قدری یوقدر کچکنه باشکنکی ان
اوزنکنکی گناهغه توشودن صاقلی کیل نی کا او گرانسنک آنکار کیتارسن
کیراک ایند گو کیراک یاوز خلق بولسون کچکنه وقتنکدن عادتلانه
کیلکان بولسانک اول خلق سندن فارنا یغاچده قالماس اوزنکننک
ناه و سنکنکی جاننک کبک صاقلان اوزنک گناه قیلر توکل کشی ننگ گناهغه
توشوینه سببچی بولما *

﴿ قرنداشلیک حقی ﴾

بودخی ایند گو خلقلار جمله سنکندنر قرنداشلیک و توغانلیق حقین بیکت
رعایه قیلماق تیوش یعنی قرنداشلیک و توغاننک یا که قرنداشلیک
منزلنده کوره تورغان آدملر بولسون محبت کورسات آرنلارنده
غیبت لرینه توشمه آغای اننک بلان طاطو بول و باشقه ایند گو مسامان
قرنداشلرنک بلان طاطو بول قرنداشلیک و یاقملارنکا بر بر تورلو شادلیق

کیاسه سنده شادلان کونکلنکده کونچمیلک توتمه ودخی آلارننک باشنه
 بربر تورلو بلاومشقت کیاسه ممکن قدر اول بلانی و مشقنی آندان
 کینارورکا ویاردم قیلورغه طرش هیچ بر قزند اشنگ بلان و باشقه
 مسلمانلار بلان قاطی قاطی سویلاشمه فچقروب سویلاشمه یوه شاق قنه
 ادب بلان سویلاش دوست لارننک کوب بولور آغای انی قزند اش
 اوروغ وغیری مسلمانلار بلان الفت و محبت ایتوب بر برنکرکا
 ایند گولکر نکز تیکاندن صونک آرانکرده کچکنه کنه بر خاطر قالاتورغان
 اشدر واقع بولسه ده اول اولکی ایند گولکنی اونوتماغه یاراماس بر مرتبه
 ایند گولکی تیکان آدمنی هیچ قاچان اونوتما ممکن قدر آننک بر ابرینه
 ایند گولک قیلورغه طرش - اوزنکننک بالالغنکا بولوشوب هیچ کم کا خاطر
 قالوردای سوز اینمه ایکی آغای انی یا گه ایکی دوست آراسی بوزولغان
 بولسه ممکن قدر آرالارین توزاتوب کیلوشدررکا اجتهاد قیل بو ییک
 غایت ایند گول اشدر *

﴿ غیبت ﴾

یعنی برکشی ننگ آرتنک یوزینه ایتلورکا یارامی تورغان و اوزینه خلاف
 توشه تورغان سوزنی سویلاشمک دینه زده و شریعت مزده حرام اشدر
 یاوز حلقلارننک ده اولوغراقیدر جمیع ادیان قاشنده غیبت حرامدر
 تلنکنی و فعلنکنی غیبت دن صاقلا غیبت قیلنمش کشی حقنمه بو غیبت
 سوز آننک اوزینه ایشنلکانه اول کشی آچولانورلق ورنچورلک
 سوز بولور جهتندن یا گه آنکا خورلق کیتوره تورغان سوز بولو جهتندن
 حرامدر و درست توکلدر کرچه اوزی ایشتماسه ده مرویت وانصاف
 توکلدر مسلمانلق غه خلافدر و اول مغتاب آدم یعنی اول هیبتن
 سویلانمش آدم مونی اوزی ایشنکان وقتیه احتمال سندن انتقام آلمق
 و اول آچونی سندن چقارمق استار تلنکنی و فعلنکنی غیبت دن صاقلامق
 توکل غیبتنی کونکلنکده کیتورمه و غیبتنی قولاشنگ بلان هم طنیکلاماده
 باریسی ده غیبت کا یازولور *

﴿ انانیت و تکبر لک ﴾

یعنی من من لک و اوزین یوقاری توتوق و باشقه لاردان اوزین آرتوق کورمک و هو الانمی بیک یامان خلقدر و هیچ بر مذهبک تکبر لک صفتی مدوح و مقبول توکلدر - اگر چه اوزنک و معرفتک و بایلقک و ملالقتک واقعا کشیدن اعلا بولسا نیکده تواضعلقی بولمق و اوزنکنی کشی دن توبان توتوق لازم در اگر خاصیتنک بولسه سن کچی لک قیاسا نیکده سنی یوقاری کوتار و لر کوب کشیلر اوزین بولای توبان توتوب تواضعلق ایتنک آدم لر بیک اولوغ درجه لر کایتدی لر و تکبر لک ای توب اوزین اولوغ توتوقان کشیلر حور و حقیر بولدیلر تکبر لک بیک یامان خلقدر و شیطان فعلی در کچی یاشنکدن انوک تواضعلقی بولا کور هر قاید تواضیععلقی کشی قدرلی بولا در تکبر لکنک و هو الانغان کشی نی بر او ده یارانمیدر - ایمدی ایندگو و یاوز خلقلارننک بعض لرین سنکا بر آز بلر کاندن صونک معلوم اولاکه یوقار بلمک کور سنکا تیوشنر مسئله نی صور ارغه آشوقمه دیب ایتنکانه دن مر ادم او شبودر که دینمز ده و شر یه تمزده مشروع بولغان و نامشروع بولغان فعل لر ننگ ترتیبی و درجه سی باردر عبادتک و معامله ده اینک اول قرآن آیتی بلان ثابت بولغان فرض اشلر نی بلمک کیراک و علمادن مسئله صور اغانده فرض اشلر کا متعلق بولغان مسئله نی صور امق کیراک آندان صونک واجب اشلر نی آندان صونک سننلر نی و مستحبلر نی آندان صونک مباح بولغان نرسه لر نی بلمک تیوش فرض اشلر نی بلمی توروب مباح اشلردن مسئله صور اوننک نی فاید اسی بار مثلا اوستونکده فرض اشلر او یولوب یاتسون نفل بلان شغل لنوننک وجه سی یوق برده - و کذلک عبادتک و معامله ده اینک اول قرآن آیتی بلان ثابت بولغان حرام اشلر نی بلوب صاقلانمی کیراک آندان صونک مکر وه و شبه لی نرسه لر ننگ حکمن بلورکا تیوش - بلمک انلکدن اولوغ حرام بولغان نرسه لر نی قیلوب کچکنه گنه

شبهه لی نرسه خصوصه سنه مسئله صور امق ننگ نی همناسی بار نتا که بر آدم
 اورامه پچان صاتوچی ننگ آر باسنه ان بر بور توك پچان آلوب تش
 قازیدی آنده ان صونگ بر اودن موننگ مسئله سن صورادی بار سین
 شول کشی کا آولاقه کشی کورماکان یرده منگ تنکه آچه بیر ایرته کا
 چاقلی سنه امانت تورسون ایرته کیلوب آلورمن دیکان ایرته کا آچه، نکسی
 صورارغه بار اول کشی نی شونده نانورسن بو خصوصه اول کشی
 بارورمیکان مسئله صورارغه *

﴿ نصیحت ﴾

ایمدی ای عزیز بالا اگر یوقاریه مذکور خاقلار نی او قوب فهملا کان
 بولسننگ سنکا نکرار نصیحت قیلایم - الی سن حاضرده کچکنه بالا اوسار سن
 داو بو اورسن فرضه واجب اشرا اوستونکا یوکلا نور اگر ده فاسق بولسننگ
 گناه قاموطلاری هر ینونکا کیبیر تولور موند این اشرا نی بلکاندن صونگ
 کچکنه وقتنکد انوق ایند گو یولغه آیاق باص ایمدی آگاه بول قورو تل بلان
 شکر دیب ایتوشکر توکلدر خدای تعالی بیرکان نعه تمنگ وهر بر اعضاننگ
 شکری باردر - مالنگدن ان قیوشلی اورونغه انعام احسان قیلماق و صدقه
 خیر بیرمک مال شکری در - عاجزلرکا پاردم ایتمک و بولوشمق قول
 شکری در - دوست لارغه زیارت قیلماق آیاق شکری در - کوز شکری
 الله تعالی دن قورقوب یغلامق و قرآنغه قاراب او قومقدر - قرآن
 او قوغاننی طنکلامق قولاق شکری در - خدای تعالی ننگ دیب ارینه
 هشتاق بولماق کونکل شکری در - ودخی قرآن او قومق تل شکری در -
 خدای تعالی کا شکر قیل خدای تعالی اوزی نعه تمنگی آرتدر - سوزنی
 سویلاشسننگ او یلاب سویلاش سوز آوزنکدن ان چیقغاج کیری قایتاروب
 آلاماس سن آوزدان چیقغان سوز جیه دن آتولغان اوق کبکدر - ودخی
 خدایان کیملکان قضانی کیری قایتاروب بیمارالماس سن قضا کیلیدی
 صبر ایتمک کبراک قضا کیلماس بورون صاقلاب آگاه بولماق کبراک -
 اونکان عمرنگ هم کیری قایتماس آنی بخششی بل عمر نکسی هیچ فایده اسز

ضایع اوز درما بیکراک آدمنی دورت نرسه قارتا یتما و صنوقلف کیتوره درکه
 کوب دوشمان - کوب بورچ - کوب گناه - کوب بالاچاغا - بوروج
 ایتمه ممکن قدری نابسانک آشا تابماسانک آچ تور بور وچنک بولماسون
 راحت بولورسن - خلق آراسنده یوز صورونک کیتماسون ابرویلی
 بولورسن یالغان سویلاشمه - کشی برسوز ایتسه جینکلک قیلوب
 تیزوک آچولانوب کیتمه قدرنک بولماس - اینکان وعلانکا خلافلک قیلما -
 خیانتدن براق بول خلق سنی قدر اینار - خلق آراسنده ایند گو اسمم
 بولسون دیسنک هیچ کمکایمان وقبات سوز ایتمه - آزارق قنه مالنک
 بولسه ده جو مار داق قیل جو مار دل قنک بلان دخی خلق آراسنده قدرنک
 آرتار - هیچ کمینک عیبن خلق آراسنده یوزینه ایتمه پرده سین یرتمه
 اوگوت نصیحت قیلماچی بولسانک آولاقده اوگوت بیر خلق آراسنده
 آنک عیبن اینوب اویالتما شولای باشقه لارده سنی اویالتماسلار - هر کمینک
 عقلمنه کوره سوز سویلاش ودرجه سنه کوره قدر ایت - براونی
 درجه نکلدن آرتوق قدر ایتسنک اوز قدرنک جو بالور - قناعتسن
 کشی نی بوتون دنیا مالی ده تو بیدرماس آرزغه قناعت قیل - قناعت ضرور
 بایلقدر - قناعتسن لکنک سببلی رزقنک آرتماس - کون تون خدای
 تعالی دن قور قوچی بول خدای تعالی سنکا کونکلنکا کیلما کان رهمتار بن
 صالور - کچی کونکلی بول اوزنکلدن اولوغلارغه توبانچیلک قیل
 تکبرلک قیلما تکبر کشی نی هیچ کم بار اتماس - بایلغنک اوچون تکبرلنمه
 بایلنقه اشانچ یوق ایرته کیلور کبچ کیتار - مانورلغنک اوچون تکبرلنمه
 مانورلق هم برچچک کبک ایرته بلان آطا اویلاکا چاقلی جو مولوب
 قوروب کیمته - علمنک بلان تکبرلنمه سننن آرتوق عالمر بار -
 بزتنک اصلمزی خدای بالچقدان یاراتدی بالچقنک ذاتی تواضع و توبان
 بولمق - سن بلام سن اوزنکنی قایدان کیلنک - ایکی مرتبه سن بول
 یولنن ان کیلنک توقز آی حیض قانی ایچننده یانندنک اصلمکنی اویلا -
 ایند گو ابر صحبتننن آیرولما - اوگوت نصیحت نی قولانکا آلوچان بول
 او اوغ دیمه کچی دیمه هر کمدن بر عبرت آل - علم اهلی تنک صحبتننن

و عالمردن یراق بولما آلا رسکا اوزلری اوگرا تماشه لرده صحبتلری ننگ
 اثری سنکا تیار ایسلی مای صانو چی قاتند توراسن اول سنکا بر تامچیده
 بیرمی بیر ماسه ده خوش ایسی بورنونکا کرادر نادانلار قاتند تورمق
 نادانلار بلان صحبت قیلیمق تیمورچی قاتند تورمق بلان برابر در تیمور
 صوقعاند و اچقونلاری سنکا ساچراب تیار کندلک نادان ننگ کسافتی
 هم تیمی بولماس - عالم بول اولیا بول صوفی بول بای بول هنر ایاسی بول
 اوزنکنی کیم کور - ایند گولکی بولماغان کشی نی اولوک بلان برابر
 دیب بل - براوسننگ عیبکنی آولاقده اوزنکا ایتسه آنکار حمت ایت
 اول سنکا یول کورساته قار انغیلدی ان سنی یاقتیلغه چقارادر ایند گولک کا
 یول کورسانکان کشی نی عزیز توت کشی قولند اغی مالغه کو نچمیلک
 قیلما کشی ننگ نرسه سنه کو نچمیلک قیلغان کشی ننگ بورننه اوجماح
 ایسی کرماس - سنکا نی نرسه نی خدای تعالی هرام قیلدی بارچه سنن ان
 یراق بول - شریعتده نیند این کیلوشمی تورغان اش بار اول اش
 تیکراسنله ایلانمه - آچق یوزلی طاطلی سوزلی بول کوپ فکر صاغش
 بلان اوزنکنی بتورمه - ایند گو عمل قیل لکن عملنکا تاییانما عمل قیلیمق
 سنن قبول قیلیمق الله تعالی دن عمل قیل خداننگ اوزینه تابشر -
 چتق یوزلی جلاف کشیدن حاجت تلامه - فقیر فقرادان خیر چیلردن
 ایکماک کیسا کلری صانوب آلماق فقیرلک کیتورور - براوکا آچووننگ
 کیلسه آچوونکنی یوت اوج آلایم دیب ایتمه - آچووننگ باصلما اینچه
 بر اشکاده کرشمه آچو یونمق پادشاهلار هنری در - یوق قده بارغه
 آچولانو چان بولماهیچ اوند اما کان چاقر ماغان بیرکاضیافت کا بارماقوناق
 بولما بوسنکا بیک خوراق کیتورور بر مجاسه سننگ سوزنکا قولاق صالوب
 طنکلا و چیلار بولماسه آلتون کبک سوزنک بولماسه ده ایتمه سوزنک مقبول
 بولماسه ایت دو شماندن حاجت تلامه فقیردن حاجت تلامه اوزنکا خوراق
 کیتورورسن - نی نلاسنک خدایدان تله خلق قولند هیچ نرسه یوق در
 خلق قولند ان سنکا فایده ضررده کیلماس هر نی قیلسه الله تعالی قیلادر
 هر اشکنکی الله تعالی کا تابشر بننگ ننگ خدایدان غیر ی هر یارد میچیس

یوق هر قايسى بندگ سين خدای تعالی اوزی یاردمندن آیورماسون -
 هیچ وقت دولتنگا تایانمه مال دیکاننگ ابرته کیلور کچ کیتار اوزنگ
 و بارچه مال ملکتنگ خدای تعالی قولنگ در خدای تعالی ننگ قضا سندن ان
 هیچ فاجا الهاس سن هر نی خداید ان قضا کیلسه راضی بول - خدای تعالی
 سنگا هیچ ظالمات قیلمی در آننگ اوز ملکى تلاسه بیرور تلاسه بیرکانن
 کیری آلور - مشقت و عسر نلی کونلر ننگ کم سنگا یاردم قیلسه شادلق
 وقتنگ ده سن آنی اونوتما راحت وقتنگ بر اوننگ اید گو لکین کورسنگ
 نعمتین آشاسانگ اول کشی کا پر بر بلا کیلکانده سن آنکار یاردم ایت -
 قولنگ ان کیلکان خدمت نی هیچ کمین قزغانما قیلغان خدمتنگ خدا
 یولنه کیتسه خدا اوزی سنگا خدمتچی بولور - اید گوارکا خدمت
 قیلسانگ خدای تعالی خلق آراسنده هر متکنی آرندرر - سنگا پر او
 قوناق بولسه قوناغنگ خدمت کورسات ماخضر نعمتکنی قوی آننگ
 اوچون خدای سنی اوچماجده قوناق ایتار - قوناغنگا کولوب آچق یوز
 بلان کورن خدای تعالی سنگا اوچماح ایشکین آچار قوناغنی قدر حرمت
 ایتوچی کا خدای تعالی ننگ رحمتی اینار - قوناق کیلمی دیب دغنی
 خزینه ننگ یوق نرسه بلان تکلفلانمه یعنی اوزنگ یوق نرسه نی صور ارغه
 کشی کا یوکورمه اورام بویچه صاوت کوتاروب - موند این بخشى
 سوزارنی سن آزارق ایشت - فاغشیناهم فهم لایبصرون طائفه سندن
 بولسانگ سنگا هر اب تورنگ اولوغ چالمالی امام لار ننگ وعظی و نصیحتی ده
 اثر ایتماس - دنیاغه کیلکان کشی برسی ده اولامی قالغانی یوق سن ده
 اولارسن ایمدی سنگا بر مثل کیتور ایم سننگ دنیاغه اوچ نرسه بیك
 دوستنگ بار اما ایکسن بیکرک دوست کوراسن - اوچونچی سین ده
 دوست کوراسن اما اول قدر توکل - دنیاغه اوچ دوستنگ بولسون
 خوش سننگ باشکا بر قاطی بلا توشه سنی محکمه کا چاقرالار ایندی سننگ
 محکمه کا بارمی هالننگ یوق لکن یالغوز بارالمی سن بایاغی دوستنگ قانمه
 باراسن ایلسنه محکمه کا چاقرالار منکا یاردم ایتسانه دیسن اول بیك دوست
 کورکان کشنگ ایتهمم بارور هالم یوق بار عیب ایتمه من بارالمی من دی

اور نوندا نك قوزغالمى ابونك اوتوروب قاللا - سن آند ان چغوب كىته سن
 ايكنچى دوستنك قاننه باراسن بو كروب - آنكار دخى شولاي ايتنه سن
 اول دوستنك هم باراسى كيلماينچه راك توروب خير بارسام بارايم ديب
 سننك بلان محكمه كا بارورغه چغوب محكمه ايشكى توبنه يتكاج من دن
 بولمى ديب قايتوب كىته - آخر اوچونچى دوستنك قاننه باراسن آنى
 كونكلنك بلان اول قدر بيك دوست كورماسانك ده سننك بلان محكمه كا
 باروب سنكا ياردم ايتوشوب سنى ضرور بلادن قوتقارا - ايمدى سننك
 بر بيك دوستنك دنيا مالى يورطنك ير نك - سن اولوب كىته سن
 برس ده سننك بلان بر كا بارمى - ايكنچى دوستنك بالانك چاغانك
 قوند اشلرنك سن اولكاج سننك بلان قبركا چاقلى بارالارده سنى قبركا
 كومكاج قايتوب كىته لر - آخر سننك اوچونچى دوستنك آنى بيك
 دوست كورماكان كيك بولسانك اول سننك بلان قبركا كرا قبر
 قمنه سندن سنى قوتقارا - سنى خداى تعالى رحمتنه ايلته - اول سننك
 ايند گو عملنك در دوستلارنك آراسنده سنكا اينك كيرا كلى سى در -
 ايند گو عملنك بولماسه قبر نكله نى قيلورسن - باق بالا يخشى بول بو اوچ
 كونك دنيا ده نفس تو زاغنه توشمه شريعت بو ينچه يورو (ربنا لاتزع
 قلوبنا بعد اذ هديتنا وهب لنا من لدنك رحمة انك انت الوهاب)
 اخلاق رساله سى تمام والسلام * *

عبد القیوم ملا عبد الناصر اوغلی ننگ تصنیف
 قیلغان کتاب لاری قزانده کتابچی اسماعیل
 شمس الدینف مغازه سنده صائلماقدہ در

۱۹ - لغت روس اختری قبیلند	۱ - فواکه الجلساء
۲۰ - تواریخ روس	۲ - جغرافیہ کبیر (آزیه)
۲۱ - قرأت روس	۳ - جغرافیہ کبیر (آفریقہ)
۲۲ - تواریخ انبیاء	۴ - جغرافیہ اصطلاحات عمومی
۲۳ - منافع اعضا	ل - کتاب اوتوزوعظ
۲۴ - انمودج عرب چه یانکا	۶ - خواص نباتات
۲ ل - علم هندسہ	۷ - جواهر الحکایت
۲۶ - ایچک النی با	۸ - قابوس نامہ
۲۷ - قواعد اسان العرب	۹ - ابو علی سینا
۲۸ - افسانہ کلرچ وقمر جان	۱۰ - قرق وزیر
۲۹ - عقاید رسالہ سی	۱۱ - نمونہ یا کہ انمودج گرامانیکا
۳۰ - علم حساب (حسابلق)	۱۲ - اخلاق رسالہ سی کبیر
۳۱ - احوال سکران	۱۳ - اخلاق رسالہ سی صغیر
۳۲ - مجمع الاخبار	۱۴ - قواعد کتابت
۳۳ - قرق باغچه	ل - علم زراعت
۳۴ - بوش وقت	۱۶ - ارشاد اطبعہ
۳ ل - تریبہ کتابی	۱۷ - لہجہ تاناری ۱ نجی جلد
	۱۸ - لہجہ تاناری ۲ نجی جلد

پوچطی ہم نیلیبگرام اوچون آدریسمن.

Исмаилю Шамсутдинову.